Dosar nr. 2-40/2024 /2-24000571-38-2-02012024-1/

H O T Ă R Â R E

în numele Legii

29 octombrie 2024 **or. Rezina**

Judecătoria Orhei, sediul Rezina,

Instanța având în componență:

Președintele ședinței, judecător Dorina Cebanița

Grefieri Marta Negara, Corina Cebotari

Cu participarea:

Avocatului reclamanților, Ocerednaia Larisa, în baza mandatelor seria/nr. MA 1928261, MA 1928260, MA 1928258, MA 1928259 din 28.06.2023;

Avocatului pârâtei, Canțer Serghei, în baza mandatului seria/nr. MA 1950669 din18.04.2024;

În lipsa:

Reclamanților Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion, Rusu Tatiana, reprezentați de avocat în procesul civil;

Pârâtei Botnari Elena, reprezentată de avocat în procesul civil;

Intervenientului accesoriu, notarul Romanescu Mihail, care a solicitat examinarea cauzei în lipsă;

examinând în ședință de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana împotriva pârâtei Botnari Elena, intervenient accesoriu notarul Romanescu Mihail, cu privire la anularea testamentului și declararea succesorului nedemn,-

A C O N S T A T A T:

Argumentele participanților la proces:

La 02.01.2024, la Judecătoria Orhei, sediul Rezina a fost înregistrată cauza civilă la cererea de chemare în judecata intentată de reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana împotriva pârâtei Botnari Elena, intervenient accesoriu notarul Romanescu Mihail, cu privire la anularea testamentului și declararea succesorului nedemn.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana au invocat că ei sunt frate și surori drepți. Părinții lor sunt: tata - Rusu Gheorghe, născut la *****, IDNO ***** și mama - Rusu Maria, născută la *****, ceea ce este confirmat de următoarele acte:

Potrivit certificatului de naştere seria ***** nr.*****, Rusu Svetlana s-a născut la *****, avându-i ca părinţi pe Rusu Gheorghe şi Rusu Maria. Conform Extrasului de pe actul de căsătorie seria ***** nr.***** la ***** a fost înregistrată căsătoria dintre Parnet Andrei şi Rusu Svetlana, numele de familie după căsătorie – „Parnet”. Conform certificatului de divorţ seria AM nr.***** la ***** căsătoria dintre Parnet Andrei şi Parnet Svetlana a fost desfăcută. Conform certificatului de căsătorie seria ***** nr.***** la ***** a fost înregistrată căsătoria dintre Baturovschi Victor şi Parnet Svetlana, numele de familie după căsătorie – „Baturovschi”.

Potrivit certificatului de naştere seria ***** nr.586654, Rusu Anjela s-a născut la *****, avându-i ca părinţi pe Rusu Gheorghe şi Rusu Maria. Conform certificatului de căsătorie seria ***** nr.***** la ***** a fost înregistrată căsătoria dintre Mocanu Gheorghe şi Rusu Anjela, numele de familie după căsătorie – „Mocanu”.

Potrivit certificatului de naștere seria *****nr. *****, Rusu Ion s-a născut la *****, avându-i ca părinți pe Rusu Gheorghe şi Rusu Maria.

Potrivit certificatului de naștere seria ***** nr.*****, Rusu Tatiana sa născut la *****, avându-i ca părinți pe Rusu Gheorghe şi Rusu Maria.

Familia reclamanților a locuit în ***** și a avut în proprietate o gospodărie auxiliară pe lotul de lângă casă, pe care l-au avut în folosință, o casă de locuit, vite productive, păsări, inventar agricol mărunt și altă avere, cea ce se confirmă prin înscrisurile din Registrul/cartea de gospodării *****.

Conform Extrasului din cartea de gospodării a sovietului sătesc Meșeni, raionul Rezina, pentru anii 1986-1991, gospodăria lor a fost înregistrată sub contul personal nr. 280, capul familiei a fost Russu Gheorghii, membrii familiei - soția Russu Maria şi copiii.

La data de *****, mama Rusu Maria a decedat, iar la data de ***** a decedat tatăl Rusu Gheorghe, înscrierea privind înregistrarea decesului a fost trecută în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 1.

Conform art. 2178 Codul Civil, clasa întâi de moștenitori legali: (1) fac parte din clasa întâi de moștenitori legali descendenții defunctului.

Moștenitorii legali din clasa întâi sunt Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion, Rusu Tatiana, Botnari Elena și Pulbere Ioana.

Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana, au intrat în posesia de fapt a averii succesorale în termen legal, au îngrijit de gospodărie, s-au folosit de bunuri şi de terenurile de pământ.

S-au adresat către biroul notarial cu cerere de acceptare a succesiunii, rămase după decesul tatălui lor. Din răspunsul notarului au aflat că după decesul tatălui la

notarul public Romanescu Mihail a fost deschis dosar succesoral în baza cererii succesorului testamentar Botnari Elena.

La data de 05.05.2023 notarul Romanescu Mihail, le-a comunicat că, la data de 18.04.2023 a fost deschisă procedura succesorală după decesul cet. Rusu Gheorghe, decedat la data de *****, de către moştenitorul testamentar la întreaga masă succesorală, avere - pe numele cet. Botnari Elena, cetățeana Republicii Moldova, născută la *****, număr de identificare *****, în temeiul testamentului nr. 01 din *****, autentificat de către secretarul consiliului sătesc Meşeni, Mardari Efim Gheorghe, sediul Primăria *****.

Consideră reclamanții, că testamentul din *****, întocmit din numele lui Rusu Gheorghe, este nul, nevalabil, ilegal şi urmează a fi anulat din următoarele considerente:

Testamentul din numele lui Rusu Gheorghe a fost întocmit la data de ***** și s-a lăsat moștenire bunuri care nu au aparţinut lui Rusu Gheorghe (было завещано имущество, которое не принадлежало Русу Георгию).

La data de *****, mama Rusu Maria a decedat și la data de ***** a decedat şi tatăl Rusu Gheorghe, iar în timpul vieții, părinții au intrat din surse comune în posesia, gestiunea, întreținerea şi administrarea bunului imobil, amplasat în *****. Când a decedat mama acestora, Rusu Ion și Rusu Tatiana, erau minori.

După decesul mamei a rămas patrimoniul succesoral compus din cotă parte din bunul mobil şi imobil amplasat în *****, iar după decesul mamei atât copiii cât şi tata Rusu Gheorghe au acceptat succesiunea rămasă, astfel, intrând în posesia bunurilor, folosindu-se împreună de casa de locuit şi alte bunuri, însă nu au perfectat actele necesare la notar, privind acceptarea succesiunii după decesul mamei Rusu Maria.

În conformitate cu art. 566 Cod civil (redacția a. 1964), moștenitorii legali în caz de succesiune legală se consideră moștenitori în părți egale: de prima clasă - copiii (inclusiv copiii înfiați), soțul și părinții (înfietorii) defunctului, precum şi copilul defunctului, care s-a născut după moartea acestuia.

Moștenitori după decesul lui Rusu Maria, decedată la *****, au rămas Rusu Gheorghe, Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion, Rusu Tatiana, Botnari Elena și Pulbere Ioana

În timpul vieții părinților lor, nu au fost perfectate actele de proprietate asupra bunului imobil, necătând la înscrierile făcute în Registrul Gospodăriilor din *****.

La momentul decesului mamei ei au locuit în casa lor, întrând în posesia de fapt a averii succesorale în termen legal.

Imediat după decesul mamei ei au locuit permanent în casa sus-indicată, a întrat în posesia bunurilor succesorale, rămase după decesul mamei, au efectuat

reparație, au îngrijit de gospodărie, s-au folosit de bunuri şi de terenurile de pământ, au cules roada.

Consideră că la a întocmirea testamentului din *****, au fost încălcate cerințele articolului 575 Codul Civil al RM (în redacția a.1964).

Testamentul trebuie să fie întocmit în formă scrisă, cu indicarea, locului și datei întocmirii lui, să fie semnat cu mâna proprie a testatorului și autentificat pe cale notarială.

Pentru o perioadă îndelungată și până în prezent Baturovschi Svetlana este invalid de gradul II, iar în conformitate cu articolul 2530 din Codul civil, are dreptul la o cotă-parte obligatorie (rezervă succesorală), iar testamentul nr. 01 din *****, încalcă dreptul lui Baturovschi Svetlana la cota parte obligatorie în succesiune, în legătură cu care fapt devine caduc.

Mai mult, Botnari Elena este succesor nedemn din următoarele motive: Botnari Elena prin dol și violență l-a determinat pe Rusu Gheorghe să întocmească Testamentul nr. 01 din *****, deoarece în ultimii ani de viață, tatăl lor Rusu Gheorghe nu și-a putut controla acțiunile, nu era capabil să conștientizeze acțiunile sale sau să-și manifeste voința.

Reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana în cererea de chemare în judecată solicită declararea nulității testamentului nr. 1, întocmit la data de ***** din numele lui Rusu Gheorghe, născut la *****; anularea testamentului nr. 01, întocmit la data de ***** din numele lui Rusu Gheorghe; declararea cet. Botnari Elena ca fiind succesor nedemn şi excluderea acesteia de la moștenire după decesul lui Rusu Gheorghe; în scopul asigurării acțiunii solicită aplicarea măsurii de asigurarea în formă de suspendare a acțiunilor notariale cu privire la eliberarea Certificatului de moștenitor legal succesorilor defunctului Rusu Gheorghe, decedat la *****.

Prin încheierea din 11.01.2024, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată înaintată de reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana împotriva pârâtei Botnari Elena, intervenient accesoriu notarul Romanescu Mihail, cu privire la anularea testamentului și declararea succesorului nedemn, fiind acordat reclamanților un termen de 7 zile pentru lichidarea neajunsurilor menționate în încheiere. (f.d. 52-54)

După înlăturarea neajunsurilor, prin încheierea judecătorului din 23.01.2024 cauza civilă sus-menționată a fost acceptată în procedură. (f.d. 60)

Prin încheierea din 23.01.2024, s-a respins ca neîntemeiată cererea reclamanților Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii în cauza civilă menționată, încheiere care nu a fost contestată în instanța ierarhic superioară. (f.d. 61-63)

În cadrul ședinței de judecată din 26.04.2024, reprezentantul pârâtei Botnari Elena, în persoana avocatului Canțer Serghei a înaintat referință, prin care a solicitat respingerea integrală a acțiunii intentată la cererea reclamanților Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion şi Rusu Tatiana către Botnari Elena privind declararea nulității testamentului, anularea testamentului, declararea pârâtei Botnari Elena ca fiind succesor nedemn şi excluderea din moștenire, ca nefondată şi neîntemeiată, cu obligarea reclamanților de a compensa cheltuielile de asistență juridică, cu încasarea în mod solidar a sumei de 20 000 lei.

A invocat în referință că reclamanții își argumentează cererea lor și prin faptul că în testamentul din *****, întocmit din numele lui Rusu Gheorghe, s-a lăsat moștenire bunuri care nu au aparţinut lui Rusu Gheorghe (было завещано имущество, которое не принадлежало Русу Георгию), ceea ce nu corespunde adevărului, fiind doar argumente declarative, neprobate, care au ca scop să ducă în eroare instanța de judecată.

Mai menționează reclamanții că în timpul vieții, părinții au intrat din surse comune în posesia, gestiunea, întreținerea și administrarea bunului imobil, amplasate în s. Meșeni, r-nul Rezina.

În argumentarea poziției sale reclamanții menționează că după decesul mamei ei au locuit permanent în casa sus indicată, au intrat în posesia, au efectuat reparație, au îngrijit de gospodărie, au folosit bunurile și terenurile de pământ, au cules roada, ceea ce nu corespunde realității, neprezentând în acest sens nici o probă.

Menționează reclamanții că la întocmirea testamentului din *****, au fost încălcate cerințele articolului 575 Codul Civil al RM (în redacția a. 1964), fără a indica concret care cerințe legale au fost încălcate, testamentul fiind întocmit corect, cu respectarea legislației la momentul întocmirii acestuia.

La fel, în acțiune reclamanții menționează că Botnari Elena este succesor nedemn, care prin dol şi violența l-a determinat pe Rusu Gheorghe să întocmească testamentul nr. 01 din *****, deoarece în ultimii ani de viaţă, Rusu Gheorghe nu şi-a putut controla acțiunile, nu era capabil să conștientizeze acțiunile sale sau să-şi manifeste voința, însă nu a prezentat nici o probă în sensul dat, fiind doar un argument declarativ, nefondat şi neîntemeiat, mai mult ca atât testamentul a fost perfectat în anul 1994, dar Rusu Gheorghe a decedat în 2023.

Consideră afirmațiile reclamanților doar declarative, lipsite de un probatoriu, fără a fi indicat un temei concret, prevăzut la art. 2169 alin. 1 Codul Civil: persoană este exclusă de la moștenire în următoarele cazuri: a) dacă l-a omorât pe cel care a lăsat moștenirea sau a săvârșit o tentativă de a-l omorî; b) dacă intenționat şi ilegal l-a împiedicat pe cel care a lăsat moștenirea să întocmească sau

să revoce o dispoziție testamentară; c) dacă prin dol sau violență l-a determinat pe cel care a lăsat moştenirea să întocmească sau să revoce o dispoziție testamentară; d) dacă în mod intenționat şi ilegal a ascuns, a alterat, a distrus sau a falsificat o dispoziție testamentară a celui care a lăsat moștenirea.

Studiind conținutul cererii înaintate în instanță, precum şi a probelor anexate, Botnari Elena, solicită respingerea acțiunii, ca nefondată şi neîntemeiată, din următoarele considerente.

Dacă se analizează conținutul înscrisurilor anexate la cerere de către reclamanți se vede că nici un înscris nu dovedește absolut prin nimic careva motive şi temeiuri legale pentru anularea testamentului sau declararea acestuia ca nul, reclamanții neprezentând în acest sens nici o probă.

Botnari Elena nu neagă faptul că este soră cu petiționarii, la fel nici faptul că Rusu Gheorghe şi Rusu Maria au fost părinții ei.

Extrasele din acte de naștere, căsătorie, divorț, etc. atestă doar faptul că petiționarii şi persoanele cointeresate sunt între ei frați și surori, fapt confirmat și prin extrasele din cartea de gospodării pentru anii 1986-1991, care atestă doar componența familiei Rusu, care în perioada anilor 1986-1991 era compusă din 7 membri, situație care a fost schimbată în perioada anilor *****- 1996, perioadă în care familia Rusu era compusă de 5 membri şi anume: Rusu Gheorghe (capul (familiei), Rusu Elena, Rusu Ioana, Rusu Tatiana - fiice şi Rusu Ion - fiu; Rusu Maria - soția şi mama, fiind decedată la *****, fapt confirmat prin certificatul de deces; fiica Rusu Anjela - căsătorită în anul 1990, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie.

Menționează că Rusu Maria a decedat la *****, fapt confirmat prin certificatul de deces ***** eliberat la *****.

După decesul cet. Rusu Maria, la data de *****, Rusu Gheorghe a întocmit un testament conform căruia toată averea care îi va aparține la ziua decesului testatorului, indiferent unde s-ar afla şi din ce va fi alcătuită, precum şi casa de locuit care se află în r-nul Rezina, sat. Meșeni a fost testată cet. Botnari Elena, testament care a fost perfectat în conformitate cu legislația în vigoare la momentul perfectării, perfectat în 3 exemplare, unul rămânând la testator, al doilea la comitetul executiv raional şi al treilea exemplar fiind expediat la notarul de stat din r-nul Rezina, testamentul fiind semnat de testator.

La data de ***** a decedat Rusu Gheorghe, fapt confirmat prin certificatul de deces *****, eliberat la data de *****.

Ulterior, respectând procedura şi termenii stabiliți, procedură prevăzută la art. 2541, 2542 Cod Civil (redacţia anului 2002) la data de *****, de către notarul Romanescu Mihail a fost întocmit şi eliberat certificatul de calitate de moștenitor,

conform căruia cet. Botnari Elena, persoana cointeresată are calitatea de moștenitor testamentar al averii cet. Rusu Gheorghe, decedat la *****, astfel unicul moștenitor al averii fiind doar Botnari Elena, fără a fi lăsată avere şi celorlalți frați şi surori.

Reclamanții în cerere solicită declararea nulității testamentului din ***** şi a anularea acestuia, declararea pârâtei Botnari Elena ca succesor nedemn, fără a prezenta careva probe concludente, însă studiind actele anexate de către reclamanţi, cât şi actele pe care le anexează la referință, se stabilesc următoarele:

Conform scrisorii nr. 124 din 29.05.2023 şi anume: Extrasul din Anexa nr. 3 la Decizia Consiliului local 4/2 din 16.09.2013 (Lista terenurilor pentru care se vor perfecta titlurile de autentificare, unde este indicat terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața 0,2019 cu destinația - construcții din *****, proprietar Rusu Gheorghe, cota parte 1,0), fapt care atestă că decizia Consiliului Local este datată cu anul 2013, adică după decesul Rusu Maria, astfel bunul dat fiind a lui Rusu Gheorghe.

Extrasul din cartea de gospodării a Primăriei Meşeni, r-nul Rezina, eliberat lui Rusu Ion la 30.05.2023 cu nr. 152, act anexat ca petiționari la înaintarea cererii, la fel atestă că terenurile agricole au fost repartizate în perioada anilor *****-1996, când Rusu Maria era decedată, ceea ce atestă că terenurile date îi aparțineau doar lui Rusu Gheorghe.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 10.05.2006, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 1,0322 ha i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Decizia Consiliului Sătesc Meşeni nr. 2.3 din *****, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din *****, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,1936 ha i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Dispoziția Primarului Meşeni, jud. Orhei nr. 2 din 04.08.1999, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 17.09.2013, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,2019 ha (pentru construcție) i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Decizia Primăriei Meșeni nr. 12 din 07 iulie 1993 şi Decizia Consiliului Local nr. 4/2 din 16.09.2013, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 17.09.2013, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,304 ha (grădină) i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Decizia primăriei

Meșeni nr. 12 din 07.07.***** și Decizia Consiliului Local nr. 4/2 din 16.09.2013, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 17.09.2013, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,0845 ha (grădină) i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Decizia primăriei Meșeni nr. 12 din 07.07.1993 și Decizia Consiliului Local nr. 4/2 din 16.09.2013, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Urmare a actelor enumerate mai sus se atestă că toată averea lui Rusu Gheorghe a fost dobândită după decesul cet. Rusu Maria, adică începând cu anii *****, el fiind unicul proprietar al averii sale, care legal a fost testată fiicei Botnari Elena, cu respectarea prevederilor Codului Civil în vigoare la data perfectării testamentului şi anume, conform art. 561 Codul Civil (redacția anului 1964) „Succesiunea se înfăptuiește în virtutea legii (succesiune legală) și prin testament (succesiune testamentară). Succesiunea legală are loc dacă şi în măsura în care testamentul nu conține prevederi contrarii”. Conform prevederilor Codului Civil (redacția a. 1964) pot fi moștenitori: „în cazul succesiunii testamentare - cetățenii care se află în viață în momentul morții celui ce a lăsat moștenirea”.

Atrage atenția instanței la faptul că reclamanții, anterior adresării în instanță s-au adresat notarului pentru deschiderea succesiunii, cereri care nu au fost perfectate autentic şi care au fost depuse cu depășirea termenului, temeiuri care au servit la adoptarea de către notar la data de 11.05.2023 a încheierilor de refuz în acceptarea succesiunii în privința petiționarilor.

Referitor la perfectarea testamentului, care se solicită a fi anulat menționează că la data perfectării testamentului aflat în litigiu, erau în vigoare prevederile Codului civil în redacția anului 1964. Deci în privința testamentelor întocmite până la intrarea în vigoare a noului Cod civil, se aplică regulile cu privire la valabilitatea testamentului și a actelor juridice în vigoare la data întocmirii testamentului.

Potrivit art. 575 din Codul civil (în redacția a. 1964), testamentul trebuie să fie întocmit în formă scrisă, cu indicarea locului și datei întocmirii lui, să fie semnat cu mâna proprie a testatorului și autentificat pe cale notarială, testament care a fost întocmit cu respectarea normelor legale, autentificat de către secretarul executivului sovietului sătesc Meşeni, exprimând voința unică a cet. Rusu Gheorghe, testament care nu a fost anulat sau revocat de către testator, fapt confirmat prin inscripția aplicată de secretarul Primăriei Meșeni, r-nul Rezina.

Se atestă că testamentul 01 din ***** este semnat personal de testatorul Rusu Gheorghe, către secretarul executivului sovietului sătesc Meşeni, Mardari Efim, mai mult pe testament este aplicată şi ștampila autorității publice locale, astfel testamentul fiind întocmit corect, cu respectarea normelor legale.

Menționează și faptul că testamentul a cărui nulitate se pretinde în prezenta speță, a fost întocmit cu mai bine de 25 de ani în urmă, iar urmare a trecerii unei perioade îndelungate de timp este inevitabilă existența unui anumit grad de imprecizie cu privire la unele detalii legate întocmirea testamentului nr. 01 din *****.

Studiind toate materialele anexate la cerere nu au fost stabilite careva probe ce ar duce la nulitatea acestui testament.

În asemenea circumstanțe, studiind cererea înaintată, precum şi speța din acțiune, nu s-au stabilit careva motive şi temeiuri legale de admitere a acesteia, precum şi nici un temei legal de a declara nul testamentul din speță, pentru care fapt cererea urmează a fi respinsă, ca una neîntemeiată.

La speță, deoarece ca argument a reclamanților este şi faptul că atât după decesul mamei, până la decesul tatălui, ei au locuit permanent în casa sus indicată, au întrat în posesia, au efectuat reparație, au îngrijit de gospodărie, au folosit bunurile și terenurile de pământ, au cules roada, argument care nu corespunde realității, neprezentând în acest sens nici o probă.

Referitor la faptul cine a avut grijă de casa părintească, cine a efectuat reparații, cine a achitat toate impozitele, serviciile comunale menționează că reclamanții nu au efectuat nici o reparație, nu au achitat nici un bon, etc., acest lucru fiind efectuat doar de către Botnari Elena, care atât până, cât și după decesul lui Rusu Gheorghe a locuit împreună cu el, a avut grijă de casă, achitând toate serviciile, efectuând reparații, gazificarea casei de locuit, etc., fapt ce se confirmă prin bonurile de plată, copiile le anexăm, precum și Deviz de cheltuieli a obiectului de gazificare a casei de locuit; Contract de furnizare a gazelor, Acte de montare și demontare a contorului de gaz, acte care sunt semnate de către Botnari Victor, soțul cet. Botnari Elena, care acționează din numele ei în baza procurii, ceea ce denotă faptul că argumentele invocate sunt nefondate și urmează a fi respinse de instanță.

Astfel, studiind în ansamblu și apreciind toate motivele şi probele anexate atât de reclamanți, cât și de pârâtă, intervenientul accesoriu, avocatul pârâtei consideră că cererea este nefondată, neîntemeiată şi urmează a fi respinsă integral.

Având în vedere faptul că odată cu depunerea acestei cereri în instanță, pârâta, Botnari Elena a avut de suportat cheltuieli de judecată, legate de asistența juridică, a fost nevoită să apeleze la serviciile unui avocat, încheind în acest sens un contract de asistență juridică, achitând astfel pentru serviciile avocatului suma de 20 000 (douăzeci mii) lei, fapt confirmat prin bonul de plată DAA nr. 12206189 din 06A 2.2023, sumă care urmează a fi încasată din contul reclamanților.

La 03.05.2024 prin intermediul SEDP al instanței de judecată a parvenit referința depusă de notarul Romanescu Mihail, prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, invocând că, referindu-se la procedura succesorală nr. *****, deschisă de către Botnari Elena, născută la *****, la 18.04.2023, relatează următoarele:

Eliberarea Certificatului de moștenitor testamentar solicitat de către Botnari Elena, a fost sistată până la pronunțarea instanței de judecată, din motivul contestării Testamentului nr. 01 din ***** din numele tatălui Rusu Gheorghe, întocmit şi autentificat în sovietul sătesc Meşeni, r-nul Rezina.

Până la proba contrară Testamentul este recunoscut veridic şi până la depunerea cererii nu a fost modificat sau revocat. Părților cointeresate în anularea testamentului le-a fost explicat că moștenirea legală are loc în cazul lipsei unei dispoziții testamentare în favoarea cuiva, sau pot fi recunoscuți succesori la cota parte din rezerva succesorală, indiferent de conținutul testamentului, dacă se încadrează în prevederile art. 2530 alin. (2) CC RM, şi dacă la data deschiderii moștenirii defunctul avea nemijlocit față de respectivul moștenitor o obligație de întreținere conform Codului Familiei RM.

Ținând cont de faptul că procedura succesorală notarială este procedură special notarială necontencioasă şi că Notarul în activitatea sa este imparțial, fără discriminare, a recomandat părților să se adreseze după competență instanței de judecată pentru dezbatere judiciară a cauzei litigioase.

În cadrul ședinței de judecată din 05.08.2024 avocatul reclamanților, Ocerednaia Larisa, a înaintat cerere de completare a temeiurilor acțiunii prin care a solicitat admiterea prezentei cereri de completare a temeiurilor acțiunii înaintate la 28.12.2023, invocând că temeiurile suplimentare pentru a cere declararea nulității testamentului sunt că bunul testat nu a aparținut lui Rusu Gheorghe.

Testamentul nr. 01 din *****, autentificat de către secretarul consiliului sătesc Meşeni, Mardari Efim Gheorghe, sediul Primăria s. Meşeni, r-nul Rezina, încalcă dreptul lui Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana

La data de ********** la Primăria ***** a fost înregistrată căsătoria între Rusu Gheorghe şi Ciobotari/după căsătorie - Rusu Maria, actul de căsătorie nr. 17.

După căsătoria din *****, părinții și-au construit o casă de locuit, în anul 1967 au construit o șură, iar în anul 1969 subsol. Familiei lor i s-au alocat loturi de pământ.

Familia lor a locuit în ***** şi a avut în proprietate o gospodărie auxiliară pe lotul de lângă casă, pe care l-au avut în folosință, o casa de locuit, vite productive, păsări, inventar agricol mărunt şi alta avere, cea ce se confirmă prin înscrisurile din Registrul (Cartea) de gospodării *****.

Conform Extrasului din cartea de gospodării a sovietului sătesc Meşeni, r-nul Rezina, pentru anii 1986-1991, gospodăria acestora a fost înregistrată sub contul personal nr. 280, capul familiei a fost Russu Gheorghii, membrii familiei - soția Russu Maria şi copiii.

Conform Hotărârii Comitetului Executiv raional Rezina din 14.02.1990, procesul-verbal nr. 2, sovhozul „XXVI съезд КПСС" din r-nul Rezina a fost schimbată în colhozul „Meşeni" și mama şi tata au lucrat în colhozul „Meşeni".

În conformitate cu p. 42 din Statutul, familia unui colhoznic se numește gospodărie colhoznică, iar din momentul creării colhozul „Meşeni", gospodăria acestora, a aparținut tipului de gospodărie de colhoznic.

Toate gospodăriile colhoznice, inclusiv a lor, au fost înregistrate în cartea de gospodării *****.

Toată familia lor a luat parte la conducerea gospodăriei comune, la cultivarea pământului, la creșterea animalelor și a culturilor.

Testamentul nr. 01 a fost întocmit la *****, iar bunul testat nu aparținea testatorului, ci era proprietatea comună a tuturor membrilor gospodăriei de colhoznic.

În Certificatul nr. 118 din 16.05.2023 eliberat de autoritatea administrației publice locale-Primăria satului Meşeni, r-nul Rezina, a indicat: „...conform registrului de evidență a gospodăriilor nr. 04, pentru anii 1997-2001, la contul personal nr. 296 sânt înregistrați următorii membri a familiei: Rusu Gheorghe, anul nașterii ***** - tata; Rusu Ion, anul nașterii ***** - fiu și Rusu Tatiana, anul nașterii ***** - fiică.

În Certificatul nr. 137 din 21.06.2023 eliberat de autoritatea administrației publice locale Primăria *****, a indicat: „Conform registrului de evidență a gospodăriilor populației nr. 04, contul personal nr. 300 în gospodăria cet. Rusu Gheorghe Ion, decedat la *****, în anul 2013 erau înregistrați următorii membri ai familiei: Rusu Tatiana - fiică și Rusu Ion - fiu.

Ei au locuit permanent în casa sus-indicată, a efectuat reparație, a îngrijit de gospodărie, s-au folosit de bunuri şi de terenurile de pământ, au cules roada.

În cadrul ședinței de judecată din 05.08.2024, atât reprezentantul reclamanților, avocatul Ocerednaia Larisa cât și reprezentantul pârâtei, avocatul Canțer Serghei Botnari Elena, avocatul Canțer Serghei, au înaintat cereri cu privire la audierea unui șir de martori, care pot reda situația reală a conflictului apărut dintre părți, circumstanțe, care la părerea avocaților, au o importanță majoră pentru soluționarea justă a pricinii, cereri care au fost acceptate de către instanța de judecată.

Intervenientul accesoriu notarul public Romanescu Mihail, prin referința depusă la 03.05.2024 a solicitat examinarea cauzei în lipsă. Ca urmare, instanța de judecată, conducându-se de prevederile art. 206 alin. (1) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea cauzei în lipsa notarului public Romanescu Mihail.

Poziția participanților la proces:

Reprezentantul reclamanților Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana, avocatul Ocerednaia Larisa, în cadrul ședinței de judecată și a dezbaterilor judiciare, a susținut cererea de chemare în judecată înaintată în interesele reclamanților cu toate motivele invocate, solicitând admiterea integrală a acesteia.

A declarat că Baturovschi Svetlana locuiește în or. Bălți, însă nu cunoaște din ce an. Prin certificatele pe care le-a anexat la cererea de chemare în judecată, se confirmă faptul că reclamanții au avut grijă de tatăl lor Rusu Gheorghe, fapt care va fi dovedit prin audierea martorilor în ședința de judecată. După decesul lui Rusu Gheorghe, reclamanții au încercat să discute cu Botnari Elena referitor la moștenire, însă ultima nu se afla în țară și de aceea ei nu au putut discuta. Toți copiii au participat la reparația casei, au investit în construcție, cât și la ajutorul material. Baturovschi Svetlana și Mocanu Angela, după căsătorie, cât mama lor era în viață, ele aveau grijă și după decesul mamei la fel veneau. Rusu Gheorghe a locuit în or. Bălți din anul 2015, și de atunci până în anul 2023, până a decedat, nici unul din reclamanți nu au cunoscut că ultimul a întocmit un testament pe numele lui Botnari Elena. Din câte cunoaște, Rusu Gheorghe, până a trece cu traiul în or. Bălți a avut un micro insult și nu-și dădea seama de acțiunile sale, însă probă scrisă în acest sens nu deține. De la început, Baturovschi Svetlana, ca și ceilalți moștenitori au înaintat o cerere cu privire la acceptarea moștenirii, ca moștenitori de gr. I, unde li s-a refuzat. Apoi a dat o declarație cu privire la acceptarea moștenirii ca moștenitor care are dreptul la cota parte, care a fost acceptată de către notar, însă nu a primit nici un răspuns de la notar dacă v-a indica cota parte sau nu.

Reprezentantul pârâtei Botnari Elena, avocatul Canțer Serghei, în cadrul ședinței de judecată și a dezbaterilor judiciare, a susținut integral referința depusă, solicitând admiterea acesteia și a pledat pentru respingerea integrală a acțiunii înaintate de către reclamanți ca nefondată și neîntemeiată și încasarea, în mod solidar, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 20 000 lei de la reclamanți în beneficiul pârâtei.

A declarat că, consideră că motivele care stau la baza acestei cereri nu sunt probate, adică că a fost testată averea care nu-i aparține defunctului Rusu Gheorghe. În referință a prezentat toate titlurile de autentificare și toate extrasele

care demonstrează faptul că bunurile imobile au intrat în posesia și în drept de proprietate în anul ***** deja când d-na Rusu Maria a decedat. Martorii care vor fi audiați în ședința de judecată o să confirme faptul că Botnari Elena a îngrijit de copiii minori, fratele și sora, după decesul mamei. Nu cunoaște în ce an s-a căsătorit Botnari Elena, dar cunoaște un lucru, că Botnari Victor fiind originar din r-nul Orhei, după decesul mamei soacre a venit să trăiască în ***** și a avut grijă atât de cumnații minori, cât și de casa unde locuia tatăl socru împreună cu Elena.

Martorul Platon Eugenia, fiind audiată în ședința de judecată a declarat că, pe reclamați îi cunoaște, sunt în relații bune chiar și în relație de prietenie. Pe Botnari Elena la fel o cunoaște, sunt în relații la fel de bune. Locuiește în ***** de când s-a născut, acolo a copilărit și acolo activează. Pe Familia Rusu Gheorghe și Rusu Maria îi cunoștea, deoarece a locuit peste o casă, în aceeași mahala. Reclamanții sunt copiii lui Rusu Gheorghe și Rusu Maria. Familia Rusu au avut casă personală pe care au construit-o ei singuri, în ce an nu cunoaște, dar locuiau împreună cu copii. Până în anul 1990 în familia respectivă locuiau Rusu Maria, Rusu Gheorghe, Rusu Ioana, Rusu Ion și Rusu Tatiana, iar în anul 1991, luna nu o cunoaște exact, a decedat Rusu Maria și au rămas să locuiască copiii pe care i-a menționat mai sus împreună cu tata, Rusu Gheorghe. Atunci, Baturovschi Svetlana locuia în Edineț, iar Mocanu Angela în Bălți. Ultimul având la întreținere acești trei copiii menționați mai sus, care aveau nevoie de îngrijirea mamei, au chemat-o pe sora mai mare, Botnari Elena, ca să aibă grijă de copii. La acel moment, Botnari Elena nu locuia în sat. Dânsa a venit, a trăit puțin cu copiii, apoi s-a căsătorit cu Botnari Victor din r-nul Orhei, sat. Lucășeuca, iar după căsătorie dânșii au plecat cu traiul în altă localitate, însă nu cunoaște unde. Rusu Ioana a plecat la studii, iar Rusu Ion și Rusu Tatiana au rămas să locuiască în continuare cu tatăl lor. Rusu Elena (Botnari) a locuit în locuința lui Botnari Victor până a se naște primul lor copil și neavând un loc stabil de trai, a revenit să locuiască în casa părintească. Ultima venind în sat, surorile mai mari Rusu Angela și Baturovschi Svetlana au ajutat-o ca să aibă grijă de gospodărie.

La întrebările adresate a răspuns că nu cunoaște în ce an a plecat Ioana la școală, dar după ce a finisat școala gimnazială din sat. Meșeni, a venit la Rezina, unde nici nu a finisat studiile și a luat-o sora mai mare Svetlana, la Edineț unde aceasta locuia. Botnari Elena cu soțul Botnari Victor, locuiau împreună cu tatăl și cu Rusu Ion, Rusu Tatiana, care erau mici, iar restul erau plecați din sat, între soții Botnari și tata apăreau mici contraziceri, mici probleme. Atunci Rusu Gheorghe le-a permis lui Botnari Elena și lui Botnari Victor să locuiască în casa ce i-a aparținut mamei lui Rusu Gheorghe, adică bunicii Elenei. Dânșii au locuit o perioadă, apoi familia Botnari au vândut casa bunicii și s-au mutat cu traiul înapoi în casa lui

Rusu Gheorghe. Posibil că familia Botnari a avut acte pe casa bunicii dacă au vândut-o lui Borovschi Serafima.

Rusu Tatiana, din câte ține minte, a plecat din sat să locuiască la Rusu Ioana, însă nu ține minte dacă aceasta a absolvit gimnaziul sau a plecat din sat chiar în timpul studiului.

Rusu Ion a finisat colegiul, după care a plecat peste hotare, la lucru în construcție. Acesta lucrând peste hotare avea bani strânși la surorile sale Svetlana și Angela, personal cunoaște că din banii lui Rusu Ion au fost schimbate geamurile de la casa părintească, deoarece împreună cu soții Botnari au mers și i-a ajutat să procure geamurile, a dat comandă de geamuri, cunoaște că banii au fost luați de la Rusu Angela, care erau a lui Rusu Ion. Pe parcurs, pe Elena au ajutat-o foarte mult frații, ei veneau cu ce puteau la sărbători la casa părintească.

Mai târziu, posibil după anul 2000, familia Botnari a trecut cu traiul la o altă locuință, la familia Cobrîneac Maria, pe care au procurat-o, iar Rusu Gheorghe a rămas de unul singur să locuiască în gospodăria sa. După ce ultimii s-au mutat cu traiul, peste un timp, Botnari Elena a plecat peste hotare, inițial în Rusia, apoi în Europa.

Apoi, nu cunoaște în ce an, dar copiii Rusu Ion și Rusu Tatiana au decis să-l ia pe Rusu Gheorghe la ei la Bălți și până la deces ultimul a locuit în Bălți. Nu cunoaște ca vre-o doamnă din sat să fi avut grijă de Rusu Gheorghe până a pleca acesta la Bălți. După ce a decedat Rusu Gheorghe, ultimul a fost adus în sat ca să-l înmormânteze, din ceea ce a văzut la înmormântare responsabilii erau Rusu Ion și Rusu Tatiana și când a împlinit răposatul un an de zile, Rusu Tatiana, Rusu Ion și Baturovschi Svetlana au făcut masa de pomenire la biserică.

Locuind într-o mahala, a fost în relații bune cu fiecare și cunoaște din spusele Angelei Rusu, că tatăl său se simțea foarte rău, stătea țintuit la pat și de fiecare dată se interesa de sănătatea ultimului. Rusu Gheorghe până la deces și până a pleca la Bălți, se simțea foarte rău și nimeni nu avea grijă de el, ultimul venea foarte des pe la ei și mai cerea câte ceva de mâncare și din discuție cu el, ea nu a cunoscut cine v-a rămânea în casa lui, dar dânsul spunea că în casa lui trebuie să rămână Rusu Ion. Cu copiii lui Rusu Gheorghe, despre faptul că el se plângea despre lipsa de îngrijire, nu a discutat, a considerat că nu este necesar să se implice. Următorii ani după decesul lui Rusu Maria, Rusu Gheorghe a avut starea sănătății foarte rea, deoarece a rămas singur cu copiii, a fost o dată și la spitalul de Psihiatrie, râdea uneori singur și mai vorbea singur. Consideră că după ce familia Botnari au plecat cu traiul la M. Cobrîneac și dânșii locuiau gard în gard cu Rusu Gheorghe, ei aveau grijă de Rusu Gheorghe, mai cunoaște că Tatiana, Angela și Ion veneau foarte des

pe la Rusu Gheorghe și îi aduceau de îmbrăcat, dar cine îi făcea mâncare nu cunoaște, posibil că familia Botnari.

În prezent în gospodăria dată nu locuiește nimeni și nimeni nu îngrijește de casa respectivă, dar cunoaște că până a pleca Rusu Gheorghe la Bălți s-a reparat gardul. La moment familia Botnari locuiesc în casa procurată de către ei. Îi cunoaște pe copiii lui Botnari Elena și a lui Botnari Victor, care până a finisa gimnaziul au locuit împreună cu părinții.

După decesul lui Rusu Gheorghe, din spusele lor, Rusu Tatiana și Rusu Ion s-au înțeles că casa v-a rămânea lui Rusu Ion, dar un teren v-a rămânea lui Rusu Tatiana. Aceștia au mers la notar și au înțeles că Botnari Elena are un testament, după care s-au început careva neînțelegeri între ei și o învinovățeau pe Elena, dar din spusele fraților a înțeles că Elena nu are nici o pretenție față de aceștea. Despre testamentul acesta nu s-a cunoscut până la decesul lui Rusu Gheorghe.

Nu este sigură, dar consideră că Elena a cunoscut despre testamentul dat, dar personal să fi știut de acest testament avea să spună fraților Elenei, care nu au cunoscut despre testament.

Martorul Palii Maria, fiind audiată în ședința de judecată a declarat că, cunoaște reclamanții, cu ei au locuit într-o mahala, au copilărit împreună, nu sunt rude cu ei. Pe Botnari Elena o cunoaște și sunt în relații bune. Cunoaște părinții părților de pe dosar, sunt Rusu Maria și Rusu Gheorghe, care au avut gospodăria lor, ei au construit casa și au locuit acolo cu copiii lor. Nu ține minte în ce an a decedat Rusu Maria, dar au rămas copiii minori Ioana, Tatiana și Ion, care nu aveau vârsta de 18 ani. Rusu Gheorghe până a deceda a locuit acasă, dar după ce a căzut la pat a fost luat de către Rusu Ion și Tatiana. Ultimul a locuit 7 ani de zile la Tatiana în Bălți, dar Rusu Ion a îngrijit. Nu ține minte când a decedat Rusu Gheorghe, dar a fost înmormântat în satul Meșeni, r-nul Rezina. De înmormântare s-au ocupat Rusu Ion și Rusu Tatiana, așa i-a comunicat Angela, precum că casa îi va rămânea lui Rusu Ion, iar o cotă de teren lui Rusu Tatiana.

La întrebările adresate a răspuns că Rusu Gheorghe în ultimii ani, până a deceda era bolnav, a locuit singur fără soție și cu copiii minori. Ultimul nu prea își dădea seama de ceea ce vorbea și i se pare că a fost și la spitalul de psihiatrie, dar precis nu cunoaște.

După decesul Mariei Rusu, Botnari Elena s-a căsătorit și a plecat cu soțul în r-nul Orhei, unde a locuit ceva timp. Apoi a revenit în sat la tatăl său Rusu Gheorghe, după care ultimul i-a dat lui Botnari Victor și Botnari Elena casa mamei sale. Cât soții Botnari au locuit cu Rusu Gheorghe, aceștia primeau pensia lui Rusu Gheorghe. Faptul dat îl presupune, însă personal nu a văzut-o pe Botnari Elena să se semneze când primea pensia. Mai apoi, soții Botnari au hotărât să vândă casa,

posibil au avut acte dacă au vândut casa lui Serafima. Cunoaște din spusele cumpărătorului că familia Botnari a vândut casa bunicii. După ce au vândut casa, soții Botnari s-au mutat cu traiul înapoi la Rusu Gheorghe. Rusu Ion, din banii lui a procurat geamurile și ușa la casa părintească, dar gardul l-a făcut Botnari Victor, tot din banii lui Ion. Prin sat se vorbea că Botnari Victor a schimbat gardul din banii lui Rusu Ion și a schimbat după cum i-a plăcut lui. Gazul a fost tras la casă la fel de către Rusu Ion, așa consideră, deoarece ultimul muncea peste hotare și banii îi ținea la sora lui cea mai mare, însă nu cunoaște până când ultimul a fost peste hotare. Când a fost tras gazul, Rusu Gheorghe era în viață, însă nu ține minte în ce an a fost tras gazul. Nu cunoaște ce lucrări s-au mai făcut la casa respectivă. Consideră că Rusu Ion a plecat din sat când a împlinit 18 ani, dar ceilalți copii Ioana și Tatiana au rămas să locuiască una la o mătușă și alta la altă mătușă.

Botnari Elena la moment nu se află în sat, este plecată peste hotarele țării, mai întâi a fost plecată în Rusia, apoi a fost în Europa. Botnari Elena i-a comunicat că de înmormântarea lui Rusu Gheorghe se va ocupa doar Ion și Tatiana. Cu familia Botnari sunt în relații bune, nu s-au certat niciodată și nici în timpul de față nu sunt certați.

Îl cunoștea pe răposatul Rusu Gheorghe, care după decesul Mariei Rusu, ultimul, până a deceda, venea în ospeție la ea, pe care îl mai întreba cum e la el, cum e la copii, îl mai întreba dacă dorește să mănânce. Ea îl mai hrănea, dar câte o dată el o mai ajuta prin gospodărie. Când venea la ea badea Gicu (Rusu Gheorghe), acesta îi spunea că casa lui, părintească, vrea ca să rămână familiei Rusu. Din spusele lui Ion și Tatiana, cunoaște că Rusu Gheorghe a locuit 7 ani la Bălți la Tatiana și consideră că Botnari Victor a încuiat gospodăria. Consideră că Rusu Gheorghe avea careva probleme de sănătate din motiv că a rămas singur, fără soție.

Consideră că frații trebuiau între ei să se înțeleagă până a ajunge toată situația în instanța de judecată. Personal nu a cunoscut despre testament, dar la înmormântare a discutat cu Elena că casa îi v-a rămâne lui Rusu Ion, iar cota lui Rusu Tatiana, dar despre testament a aflat de la lumea din sat.

La moment în gospodăria lui Rusu Gheorghe nu locuiește nimeni, dar Botnari Victor are grijă de grădină. Cotele care le aparțineau familiei Rusu le prelucrează liderii, dar produsele le primește Botnari Victor. De la Rusu Maria a rămas o cotă, însă nu cunoaște cine are grijă de cota respectivă, posibil Botnari Elena, dar dacă are cineva acte pe cota respectivă nu cunoaște. De când a decedat Rusu Gheorghe, copiii acestuia vin des pe la cimitir, fac curățenie, dar la casă nu vine nimeni. De gazul de la casa lui Rusu Gheorghe se folosește familia Botnari, iar apă nu este tras la Rusu Gheorghe în gospodărie.

Martorul Botnar Vasile, fiind audiat în ședința de judecată a declarat că, este cumnatul pârâtei Botnari Elena și cu reclamanții este în relație bune. Este fratele lui Botnari Victor, care în anul ***** s-a căsătorit cu Elena și în anul 1993 a venit să locuiască în *****, dar un an de zile a locuit în mun. Orhei. Nu ține minte când a decedat Rusu Maria, dar la acel moment frații Elenei Botnari, Rusu Ion și Rusu Tatiana erau minori, iar tatăl Elenei era singur și bătrân și trebuia să vină cineva să aibă grijă de frații minori. Familia Botnari în anul 1993, când au venit să locuiască împreună cu Gheorghe Rusu și să aibă grijă de frații săi, au locuit în casa părintească a Elenei Botnari. În gospodăria lui Rusu Gheorghe era o casă, care era construită de către ultimul și soția acestuia, un sărăieș și un coteț, doar atât. După un an de zile a mers la casa bunicii, care i-a fost donată Elenei unde au locuit aproximativ 4-5 ani. Respectiva casă se afla mai la vale cu câteva case de gospodăria lui Rusu Gheorghe. După ce a decedat bunica, familia Botnari a revenit la casa părintească. Fratele său, Botnari Victor și Elena au vândut casa bunicii ultimei, însă nu cunoaște cui. În perioada aceasta de timp, până a deceda Rusu Gheorghe, a avut grijă de ultimul Botnari Elena, dar documentele pe casă în anul 1993-1994 Rusu Gheorghe i-a făcut lui Botnari Elena. Despre faptul dat, că Rusu Gheorghe i-a făcut actele pe casă pe Botnari Elena, au cunoscut toată familia. Îl cunoștea foarte bine pe Rusu Gheorghe și relațiile dintre ultimul și Botnari Victor și Botnari Elena erau foarte bune, să fi fost comportamentul lor foarte urât avea să fie dați afară din casă, așa consideră. Nu a auzit nici o dată de la Rusu Gheorghe să se fi plâns pe comportamentul neadecvat al familiei Botnari.

La întrebările adresate a răspuns că Rusu Ion și Ioana, precum și Tatiana au plecat din sat după ce au finisat școala. Cunoaște că ei au plecat la Edineț sau Bălți ca să învețe, posibil au și rămas cu traiul acolo.

Locuiește în sat. Lucăşeuca, r-nul Orhei, de când s-a născut până în prezent. Începând din anii 1993 până în prezent, pleacă peste hotare pe o perioadă de cel mut de 5 luni și în fiecare an pleacă peste hotarele țării. În sat. Meșeni locuia doar când se ducea la ajutor la fratele său. El împreună cu Victor mai au un frate mai mare pe nume Valeriu Botnari, care i-a ajutat să construiască gardul de la drum din piatră, dar el a construit gardul din ogradă și mai mult ca atât a ajutat să schimbe acoperișul de pe casă. La fel a ajutat să schimbe geamurile de la gospodăria lui Rusu Gheorghe și trotuarele la fel. Gazul a fost tras la Rusu Gheorghe prin anii 2007-2008, când Victor Botnari se afla în Cehia. Nu cunoaște cine avea grijă de Rusu Gheorghe când el nu mai locuia în sat. Meșeni.

Cunoaște că frații Elenei Botnari, nu au ajutat-o cu nimic la construcție, dânșii veneau numai cu văzutul și toate cheltuielile pentru gospodărie le-au achitat din banii lui Victor, deoarece dânsul pleca peste hotare, dar Elena era acasă.

Starea sănătății a lui Rusu Gheorghe, era cam bolnăvicios și în perioada aceasta de timp a locuit în sat. Meșeni, dânsul din anii 1990 a lucrat ca paznic la Primărie. Rusu Gheorghe ca fiecare om mai servea câte ceva din băuturi alcoolice, dar nu făcea abuz de alcool. Familia Botnari se duceau des la Rusu Gheorghe și îi făceau mâncare, aveau grijă de el. Rusu Gheorghe în ultimii ani de viață ai săi a locuit la Bălți ori la Edineț, precis nu cunoaște. La înmormântarea acestuia nu a fost.

Familia Botnari până în anul 2010 au locuit în gospodăria lui Rusu Gheorghe și după anul 2010, când i-a fost dăruită casa de către bătrânica – vecina lui Rusu Gheorghe, aceștia au trecut cu traiul în casa respectivă, unde au făcut reparație, au construit-o din talpă și au tras gazul. Botnari Elena până în anul 2010-2015 a locuit în sat, a activat la școală în calitate de bucătăreasă, apoi a plecat în Rusia și a lucrat câțiva ani, iar la moment se află în Italia. Elena când se afla în Rusia sau Italia venea acasă peste fiecare trei luni de zile lucrate peste hotare.

A aflat de la fratele său Botnari Victor că Rusu Gheorghe i-a dăruit casa lui Botnari Elena și că au documente pe casă, deoarece a ajutat la construcție în gospodăria lui Rusu Gheorghe. Nu cunoaște dacă Svetlana, Ion, Angela și Ioana cunoșteau despre faptul că Rusu Gheorghe i-a făcut actele pe casă lui Botnari Elena, să fi știut avea să fie dată afară din gospodărie. Când a fost împreună cu frații Elenei Botnari, nu a auzit să fi discutat despre careva acte. Familia Botnari locuiesc în casa unde i-a fost dăruită de către vecina lui Rusu Gheorghe, dar de casa lui Rusu Gheorghe nu are grijă nimeni în afară de Victor Botnari.

Martorul Platon Valeriu, fiind audiat în ședința de judecată a declarat că, cunoaște părțile pe dosar, deoarece sunt vecini, nu sunt rude și nu sunt în relație de dușmănie. Pe Botnari Victor îl cunoaște de când a venit în sat, însă în ce an nu cunoaște, iar pe Elena o cunoaște din sat. Este născut în sat. Meșeni, acolo locuiește și l-a cunoscut pe Rusu Gheorghe, deoarece locuiește nu de parte de gospodăria acestuia, aproximativ peste vreo trei case. Frații și surorile Elenei Botnari, la moment nu sunt în sat, sunt plecați din sat de mai mult timp. Nu cunoaște când a decedat Rusu Maria, dar la acel moment Tatiana, Ion și Ioana erau copii minori. Când a venit Botnari Victor în sat. Meșeni, au locuit împreună cu Elena la casa bunicii Elenei. În gospodăria lui Rusu Gheorghe era casa, un sarai, dar gardul a fost construit de către Victor, care a mai tras gazul, a schimbat geamurile de la casă, acoperișul de pe casă și a mai făcut câte ceva lucrări. A fost personal și l-a ajutat pe Victor la gospodăria lui la niște lucrări. Cunoaște că geamurile la casă le-a schimbat Victor, însă el nu a participat, precum nu a participat nici când s-a răsplătit cu banii pentru geamuri și nici nu cunoaște din a cui bani s-a achitat. Până a deceda Rusu Gheorghe, se întâlnea des cu acesta și nu

prea spunea multe detalii și nici despre familia lui nu spunea nimic. Ultimul nu făcea abuz de alcool, poate și mai servea câte puțin. În perioada când Victor făcea careva construcții la casa lui Rusu Gheorghe, frații Elenei veneau în sat doar la sărbători și cât Rusu Gheorghe a fost în viață ei veneau tot nu prea des. Nu cunoaște cine și cui avere a lăsat, cunoaște doar ce lucrări se făceau, însă prin sat se mai discută că Rusu Gheorghe i-a lăsat un testament lui Botnari Elena, dar concret nu cunoaște.

La întrebările adresate a răspuns că înainte de a deceda Rusu Gheorghe, în ultimii ani, acesta a locuit la Bălți la copii, iarna mergea la Bălți, dar vara îl mai aduceau în sat. Botnari Elena și Victor la moment au casa lor proprie, alături de casa părintească, unde au făcut careva lucrări din talpă, au construit-o. Victor Botnari când a venit să locuiască în sat. Meșeni, dânsul se mai ducea peste hotare și anume în Cehia, ca toată lumea. În ultimul timp Botnari Elena a fost la lucru peste hotare și acum se află peste hotare, însă nu este sigur dacă este în Italia sau nu, dar mai înainte, dânsa nu se ducea peste hotare. La moment, de casa lui Rusu Gheorghe îngrijește Victor Botnari, care locuiește alături de gospodăria ultimului. La casa părintească nu prea vin frații și surorile Elenei, dar când vin ei se mai duc pe la vecini, mai mult venea Angela. Nu a auzit ca să fi venit frații Elenei la casa părintească și aceasta să le fi interzis să intre. Nu cunoaște de către cine a fost construită casa lui Rusu Gheorghe.

Reprezentantul pârâtei Botnari Elena, avocatul Canțer Serghei, a renunțat la proba cu martorii Pulbere Ioana și Platon Valeriu, renunț admis de către instanța de judecată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților la proces, martorilor, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată înaintată de reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana împotriva pârâtei Botnari Elena, intervenient accesoriu notarul Romanescu Mihail, cu privire la anularea testamentului și declararea succesorului nedemn și referințele depuse de avocatul Canțer Serghei în interesele pârâtei Botnari Elena, intervenientului accesoriu notarul Romanescu Mihail, instanța de judecată conchide că acțiunea este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente:

Potrivit dispozițiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Conform prevederilor art. 240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. Potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar în conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, iar alin. (3), prevede că, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluționarea pricinii.

Instanța de judecată reține că, potrivit art. 7 din Codul civil modernizat, în vigoare la data pronunțării hotărârii: (1) Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Prin urmare, prezenta acțiune urmează a fi examinată prin prisma legii materiale existente la data producerii situațiilor juridice. Astfel litigiul se va axa pe prevederile Codul civil în redacția din 26 decembrie 1964, în vigoare la momentul întocmirii testamentului, care se pretinde a fi lovit de nulitate.

Conform art. 561 Cod civil (în redacția din 26.12.1964), succesiunea se înfăptuiește în virtutea legii (succesiune legală) şi prin testament (succesiune testamentară).

Potrivit art. 568 Cod civil, (în redacția din 26.12.1964), orice cetățean poate lăsa prin testament toate bunurile sale sau o parte din ele (inclusiv mobilierul obișnuit din casă și obiectele de uz casnic) uneia sau mai multor persoane, atât celor care fac parte, cât și celor care nu fac parte din cercul moștenitorilor legali, precum și statului sau diferitelor organizații de stat, cooperatiste şi obștești.

Articolul 578 Cod civil, (în redacția din 26.12.1964) prevede că, testatorul poate modifica sau anula oricând testamentul făcut de el. Testamentul posterior desființează testamentul anterior în întregime sau în măsura în care îi este contrar.

Dispozițiile art. 579 Cod civil, (în redacția din 26.12.1964) prevăd că, testamentul va fi executat de moștenitorii desemnați în cuprinsul lui.

Din conținutul materialelor cauzei instanța de judecată a constatat că, Rusu Gheorghe a decedat la *****, fapt confirmat prin certificatul de deces *****, eliberat la ***** de Primăria Meșeni, raionul Rezina. (f.d. 22)

Reclamanții, Baturovschi (Rusu) Svetlana, născută la ***** (fapt confirmat prin certificatul de naștere seria/nr. ***** *****), Mocanu (Rusu) Anjela născută la ***** (fapt confirmat prin certificatul de naștere seria/nr. ***** *****), Rusu Ion născut la ***** (fapt confirmat prin certificatul de naștere seria/nr. ***** *****), Rusu Tatiana născută la ***** (fapt confirmat prin certificatul de naștere seria/nr. ***** *****) cât și pârâta Botnari (Rusu) Elena născută la ***** (fapt confirmat prin certificatul de naștere seria/nr. ***** 3744375), sunt copiii lui Rusu Gheorghe și Rusu Maria. (f.d. 25, 30, 32, 33, 136)

Rusu Maria, mama părților în proces, a decedat la *****, fapt confirmat prin duplicatul certificatului de deces seria/nr. *****, eliberat de Serviciul stare civilă Rezina la *****. (f.d. 23)

Conform informației semnată de notarul Romanescu Mihail, la *****, verificând Registrele alfabetice de înregistrare a Testamentelor pentru anii 1978-1991 și a dosarelor succesorale pentru anii 1991-2023, ținute de către Biroul notarului Romanescu Mihail, or. Rezina, s-a constatat că din numele cet. Rusu Maria, decedată la *****, cu ultimul domiciliu în *****, nu este întocmit testament și nu există deschisă procedura succesorală. (f.d. 50)

La data de *****, Rusu Gheorghe, a întocmit un testament, fiind înregistrat sub numărul 01, care a fost autentificat de secretarul executivului sovietului sătesc Meșeni, Mardari Efim Gheorghe, conform căruia, testatorul a stabilit că, toată averea sa, care în ziua decedării îi va aparține ei, unde nu s-ar afla și din ce n-ar fi alcătuită, totodată avându-se în vedere și casa de locuit, care se află în satul Meșeni raionul Rezina Republica Moldova, o testează cet. Botnari Elena Gheorghe, fiica domiciliată în satul Meșeni raionul Rezina (f. d. 11).

Se mai atestă că, reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana la data de 28.04.2023, 10.05.2023, 26.04.2023 și respectiv la 27.04.2023, s-au adresat notarului public Romanescu Mihail, cu cereri prin care au solicitat să fie acceptați în calitate de moștenitori, după decesul tatălui acestora – Rusu Gheorghe. (f.d. 39, 41, 43-44, 46-47)

Ca urmare, notarul Romanescu Mihail a emis la 11.05.2023 încheierile de refuz cu numerele 73, 85, 75, 71, prin care a informat reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana precum că, în cazul procedurii succesorale nr. ***** din 18.04.2023, înregistrată la notarul Romanescu Mihail, or. Rezina, în temeiul cererii nr. 2-2305 din 18.04.2023, depusă de cet. Botnari Elena, a.n. *****, temei pentru depunerea și înregistrarea procedurii succesorale este Testamentul nr. 01 din *****, întocmit de tatăl reclamanților, pe numele fiicei Botnari Elena, la întreaga masă succesorală, autentificat de către secretarul consiliului sătesc Meșeni, Mardari Efim Gheorghe, sediul Primăria sat. Meșeni, raionul Rezina. Până la data depunerii cererii nu a fost modificat sau revocat (fapt confirmat prin inscripția aplicată de secretarul Primăriei Meșeni) sau nu a existat o hotărâre judecătorească de recunoaștere nulă a testamentului. Așadar din prevederile legislației actuale, moștenirea legală ar fi avut loc în cazul lipsei dispoziției testamentare sus-menționate, astfel tatăl numind-o unic moștenitor la toată averea sa pe fiica Botnari Elena. (f.d. 40, 42, 45, 48)

La data de 18.04.2023, pârâta Botnari Elena a depus către notarul Romanescu Mihail declarație de acceptare a succesiunii după decesul tatălui său Rusu Gheorghe, solicitând deschiderea procedurii succesorale și eliberarea certificatului de moștenitor testamentar. Prin certificatul de calitate de moștenitor din *****, notarul Romanescu Mihail, atestă că, Botnari Elena, născută la *****, cu domiciliu în R. Moldova, r-nul Rezina, s. Meșeni, are calitatea de moștenitor testamentar al averii cet. Rusu Gheorghe, decedat la *****. Prezentul certificat nu are valoarea unui certificat de moștenitor și poate fi utilizat numai pentru dobândirea actelor necesare pentru a dovedi existența bunurilor ce compun patrimoniul succesoral. (f.d. 93)

Se constată că, invocând vicii de valabilitate a testamentului nr. 01 din *****, reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana, au promovat în instanță o acțiune cu privire la declararea nulității acestuia, invocând mai multe temeiuri de declarare a nulității, și anume faptul că:

1) Botnari Elena prin dol și violență l-a determinat pe Rusu Gheorghe să întocmească testamentul dat, menționându-se că, în ultimii ani de viață, Rusu Gheorghe nu și-a putut controla acțiunile, nu era capabil să conștientizeze acțiunile sale sau să-și manifeste voința;

2) În testamentul nr. 01 din ***** întocmit din numele lui Rusu Gheorghe, s-a lăsat moștenire bunuri care nu i-au aparținut lui, și anume casa de locuit, care era proprietatea comună a tuturor membrilor gospodăriei de colhoznic;

3) De o perioadă îndelungată de timp și până în prezent Baturovschi Svetlana este invalid de gr. II, iar în conformitate cu art. 2530 Cod civil, are dreptul la o cotă-parte obligatorie (rezerva succesorală), astfel testamentul nr. 01 din *****, încalcă dreptul lui Baturovschi Svetlana la cota parte obligatorie în succesiune, în legătură cu care fapt devine caduc;

4) La întocmirea testamentului nr. 01 din *****, au fost încălcate cerințele art. 575 Cod civil (red. a. 1964), adică forma notarială a testamentului;

Cu referire la temeiul de nulitate indicat în pct. 1), instanța de judecată menționează că, reclamanții nu au prezentat nici o probă în acest sens, fiind doar un argument declarativ, nefondat şi neîntemeiat, mai mult ca atât, testamentul a fost perfectat și semnat în anul 1994, iar Rusu Gheorghe a decedat în 2023, or reclamanții invocă că, anume în ultimii ani de viață, Rusu Gheorghe nu și-a putut controla acțiunile, nu era capabil să conștientizeze acțiunile sale sau să-și manifeste voința, dar nu în a. 1994, când a fost întocmit testamentul;

Cu referire la temeiul de nulitate indicat în pct. 2), instanța de judecată, îl consideră neîntemeiat, reținând în acest sens următoarele înscrisuri:

Scrisoarea nr. 124 din 29.05.2023 şi anume: Extrasul din Anexa nr. 3 la Decizia Consiliului local 4/2 din 16.09.2013 (Lista terenurilor pentru care se vor perfecta titlurile de autentificare, unde este indicat terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața 0,2019 cu destinația - construcții din *****, proprietar Rusu Gheorghe, cota parte 1.0), fapt care atestă că decizia Consiliului Local este datată cu anul 2013, adică după decesul Mariei Rusu.

Extrasul din cartea de gospodării a Primăriei Meşeni, r-nul Rezina, eliberat lui Rusu Ion la 30.05.2023 cu nr. 152, atestă că terenurile agricole au fost repartizate în perioada anilor *****-1996, când Rusu Maria era decedată.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 10.05.2006, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 1,0322 ha i-a fost

repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Decizia Consiliului Sătesc Meşeni nr. 2.3 din *****, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din *****, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,1936 ha i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Dispoziția Primarului Meşeni, jud. Orhei nr. 2 din 04.08.1999, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 17.09.2013, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,2019 ha (pentru construcție) i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Decizia Primăriei Meşeni nr. 12 din 07.07.1993 şi Decizia Consiliului Local nr. 4/2 din 16.09.2013, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 17.09.2013, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,304 ha (grădină) i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Decizia primăriei Meşeni nr. 12 din 07.07.***** şi Decizia Consiliului Local nr. 4/2 din 16.09.2013, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 17.09.2013, care atestă faptul că terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,0845 ha (grădină) i-a fost repartizat în proprietate privată cet. Rusu Gheorghe prin Decizia Primăriei Meşeni nr. 12 din 07.07.1993 şi Decizia Consiliului Local nr. 4/2 din 16.09.2013, teren trecut în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. ***** la *****.

Urmare a actelor enumerate mai sus se atestă că Rusu Gheorghe, nu a testat bunuri ce nu i-ar fi aparținut, ci bunuri în proprietatea cărora a intrat după decesul soției sale, Rusu Maria, adică începând cu anii *****, el fiind unicul proprietar al averii sale, avere care a fost testată fiicei Botnari Elena, cu respectarea prevederilor Codului Civil în vigoare la data perfectării testamentului.

Cât ține de casa din ***** indicată în testament, care după părerea reclamanților, Rusu Gheorghe nu avea dreptul de a o testa, instanța de judecată evidențiază că, art. 33 alin. (1) din Legea nr. 246 din 15.11.2018 privind procedura notarială, presupune că, stabilirea regimului proprietății comune a soților se efectuează în baza documentelor prezentate și a declarației pe proprie răspundere a titularului dreptului sau a reprezentantului său. În cazul în care informația din documentele prezentate nu corespunde cu declarația pe proprie răspundere, notarul va solicita titularului de drept sau reprezentantului acestuia prezentarea altor documente justificative, iar art. 17 alin. (1,2) din Legea precitată, prevede că,

notarul va cere părților, după caz, înscrisurile confirmative necesare, autorizațiile și avizele prevăzute de lege pentru întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale, cu excepția documentelor care confirmă datele din registrele de publicitate, ținute în formă electronică. La cererea acestora, notarul poate acorda servicii de colectare şi obținere a documentației necesare. În vederea exercitării atribuțiilor ce-i revin potrivit prezentei legi, notarul verifică datele din registrele de publicitate, ținute în formă electronică, la data întocmirii actelor notariale, respectând prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. În același scop, notarul, după caz, va solicita deținătorilor registrelor publice accesul la actele în original și informațiile necesare îndeplinirii procedurilor notariale, va ridica personal sau prin angajații săi duplicatele documentelor sau copiile acestora și în același mod va face cunoștință cu actele în original păstrate la autoritățile competente, inclusiv cu dosarul cadastral. Așadar, în cadrul procedurii succesorale, ține de competența notarului stabilirea regimului proprietății comune a soților, iar temeiul respectiv de nulitate a testamentului invocat de reclamanți, este considerat de către instanța de judecată neîntemeiat. Nici argumentul de nulitate a testamentului referitor la gospodăria de colhoznic, instanța nu-l consideră întemeiat și relevant speței.

Cu referire la temeiul de nulitate indicat în pct. 3), instanța de judecată, de asemenea îl consideră neîntemeiat, în acest sens invocând următoarele.

Potrivit art. 2530 Cod civil, (1) Moștenitorii rezervatari păstrează dreptul de a moșteni, independent de conținutul testamentului, cel puțin ½ din cota succesorală ce s-ar fi cuvenit fiecăruia în caz de moștenire legală (rezervă succesorală). (2) Sunt moștenitori rezervatari moștenitorii legali de clasa întâi, părinții defunctului, precum și soțul supraviețuitor dacă, la data deschiderii moștenirii, defunctul avea nemijlocit față de respectivul moștenitor o obligație de întreținere conform Codului familiei.

Testamentul devine parțial caduc (inaplicabil) și notarul va include în certificatul de moștenitor și rezervatarii ca moștenitori legali dacă sunt întrunite următoarele condiții cumulative: 1) rezervatarul intră în cercul persoanelor indicate la art. 2530 alin. (2) Cod civil; 2) în absența testamentului rezervatarul ar fi venit la moștenire, adică ar fi moștenitor legal; 3) rezervatarul întrunea condițiile dreptului la întreținere conform Codului familiei; 4) testamentul încalcă rezerva succesorală.

Potrivit materialelor cauzei, la data de 18.08.2023, notarul Romanescu Mihail, a autentificat declarația de acceptare a succesiunii a cet. Baturovschi Svetlana, reprezentată de Rusu Ion în temeiul procurii nr. 2-1838 din 04.08.2023, potrivit căreia Baturovschi Svetlana, acceptă în mod expres cota-parte obligatorie din masa succesorală rămasă după decesul tatălui Rusu Gheorghe, decedat la *****,

invocând că față de decedat are calitatea de fiică și declarând că are calitate de moștenitor conform art. 2530 Cod civil, confirmat prin certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă CN nr. 338365 din 18.09.2017.

Prin urmare, ține de competența notarului de a include în certificatul de moștenitor și rezervatarul Baturovschi Svetlana ca moștenitor legal, dacă sunt întrunite cumulativ condiții expuse supra, or potrivit art. 2548 alin. (1) Cod civil, certificatul de moștenitor se eliberează după ce notarul care desfășoară procedura succesorală constată cu certitudine faptele necesare pentru justificarea cererii privind eliberarea certificatului, iar art. 2549 Cod civil, prevede, (1) Notarul eliberează fără întârziere certificatele prevăzute la art. 2541 alin. (2), în conformitate cu procedura prevăzută de lege, atunci când elementele care trebuie certificate au fost stabilite cu certitudine. (2) Notarul nu eliberează certificatul solicitat atât timp cât elementele care trebuie certificate fac obiectul unui proces judiciar. (3) Notarul ia toate măsurile necesare pentru a informa solicitantul și persoanele ale căror drepturi sunt vizate de certificat cu privire la eliberarea certificatului.

Cu referire la temeiul de nulitate indicat în pct. 4), instanța de judecată menționează că, în art. 575 al Codului Civil din 26 decembrie 1964, se stipula că, testamentul trebuie să fie întocmit în formă scrisă, cu indicarea locului și datei întocmirii lui, să fie semnat cu mâna proprie a testatorului și autentificat pe cale notarială.

Potrivit art. 47 al Codului Civil din 26 decembrie 1964, nerespectarea formei cerute de lege atrage nulitatea convenției numai în cazul când acest efect este expres
prevăzut de lege.

Aici, instanța de judecată indică că, în perioada anilor 1991-2002, în Republica Moldova s-au aplicat prevederile Legii R.S.S.M. cu privire la notariatul de stat, aprobată prin Hotărârea Sovietului Suprem al R.S.S.M. nr. 1045 din 05.07.1974 și Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.S.M. cu privire la introducerea modificărilor în Legea R.S.S.M. nr.1045 din 05.07.1977 cu privire la notariatul de stat.

Conform art. 14 al Legii R.S.S.M. din 05.07.1974 cu privire la notariatul de stat, comitetele executive ale Sovetelor orășenești, sătești, de orășel de deputați ai oamenilor muncii erau obligați de a îndeplini actele notariale după modele aprobate.

Așadar, reieșind din materialele cauzei rezultă că, originalul testamentului înregistrat la notarul Romanescu Mihail, pe numele Elenei Botnari din numele lui Rusu Gheorghe, conține:

- locul, data, luna şi anul întocmirii testamentului – *****, satul Meșeni, raionul Rezina.

În continuare, în textul testamentului este înscris că, Rusu Gheorghe, domiciliat în satul Meșeni, raionul Rezina, prin acest testament face următoarea dispoziție:

- toată averea lui care în ziua decedării îi va aparține şi unde nu s-ar afla şi din ce n-ar fi alcătuită, totodată avându-se în vedere și casa de locuit care se află în satul Meșeni, raionul Rezina, Republica Moldova, a testat-o cet. Botnari Elena, fiica domiciliată în satul Meșeni, raionul Rezina, Republica Moldova.

Se reține că, testamentul nr. 01 din *****, a fost semnat personal de Rusu Gheorghe, în prezența secretarului comitetului executiv al Sovietului sătesc Meșeni, Mardari Efim Gheorghe, care, chiar dacă nu a semnat testamentul respectiv, a stabilit identitatea testatorului și a verificat capacitatea lui de exercițiu, fiind aplicată ștampila umedă a autorității publice locale.

Aici, se menționează că, la soluționarea litigiilor legate de nulitatea testamentului, în general, instanța trebuie să tindă ca voința testatorului să fie îndeplinită, dacă, desigur, ea corespunde legii, iar formarea și exprimarea ei s-a desfășurat liber. De aceea, importanța sau neimportanța anumitor încălcări trebuie să se determine de către instanță reieșind din urmările care ar putea surveni. Dar, nu constituie motive pentru declararea nulității testamentului înscrisurile și încălcările mici legate de întocmirea, semnarea sau autentificarea acestuia, dacă ele nu influențează voința testatorului.

În aceste condiții, instanța de judecată constată că, motivul dat de nulitate invocat de reclamanți, nu și-a găsit confirmarea prin materialul probatoriu administrat la dosar, argumentele reclamanților fiind apreciate de instanță ca declarative și neîntemeiate.

Este de menționat și faptul că Rusu Gheorghe a semnat testamentul la data de *****, pe când decesul acestuia a survenit la data de *****, adică peste 29 ani. Astfel, instanța de judecată ajunge la concluzia că, cuprinsul testamentului nr. 01 din *****, într-adevăr constituie manifestarea de voință a lui Rusu Gheorghe, or dacă dânsul și-ar fi dorit modificarea sau anularea respectivului testament, a avut posibilitatea și suficient timp pentru a o face.

Instanța de judecată relevă că, testamentul este dispunerea personală a cetățeanului, făcută în conformitate cu forma stabilită pentru transmiterea prin moștenire. Este exprimarea de voință a unei singure persoane pentru cauza de moarte, este strict personală şi perfectarea lui prin reprezentant nu este posibilă.

Cu toate cele spuse mai sus, testamentul este manifestarea voinței persoanei pentru cazul încetării ei din viață prin care ea dispune de bunurile ei, deci

testamentul poate fi socotit primordial în partajul averii defunctului între moștenitori.

Testamentul este un act juridic ce se deosebește de alte acte juridice prin faptul că este unilateral, solemn, personal şi revocabil. Testamentul este un act juridic deoarece cuprinde manifestări de voință a testatorului cu intenția de a produce efecte juridice şi ca atare, pentru a fi valabil trebuie să îndeplinească condiții de fond prevăzute de lege. Ca act juridic este unilateral deoarece, voința testatorului este producătoare de efecte indiferent de atitudinea moștenitorului. Cele două acte, testamentul şi acceptarea lui sunt acte unilaterale distincte cu efecte proprii fiecăruia şi nu se unesc într-un singur act juridic bilateral. Testamentul este un act strict personal, în sens că nu poate fi încheiat prin reprezentare sau cu încuviințarea ocrotitorului legal. El este şi un act juridic solemn, sub sancțiunea nulității absolute, testamentul trebuie încheiat într-o formă prevăzută de lege. Testatorul este obligat să aleagă una din formele reglementate strict de lege, dacă nu, atunci testamentul nu va produce efecte juridice dorite de testator. Testamentul este act juridic pentru cauză de moarte, efectele dispozițiilor testamentare se produc doar după decesul testatorului. Moștenitorul după testament nu dobândește nici un drept cât testatorul este în viață, testatorul păstrează dreptul de dispoziție asupra bunurilor de care dispune prin testament.

Totodată, instanța de judecată subliniază că, testamentul, fiind un act unilateral de ultimă voință a testatorului, este modificabil sau revocabil prin definiție. În conformitate cu principiul libertății testamentare, testatorul este în drept să modifice sau să revoce testamentul întocmit de el în orice timp după realizarea acestuia, fără a înștiința pe cineva, fără a cere acordul cuiva, fără a coordona acțiunile sale și fără a indica pricinile modificării sau revocării lui.

De asemenea, se indică că, regula generală a nulității actului juridic are următoarea formulă: este nul actul juridic care nu corespunde prevederilor legii, aceasta urmând să fie aplicată și în cazul testamentului, astfel că declararea nulității va fi orientată spre apărarea unor interese publice și spre anularea unor dispoziții care ar duce la încălcarea legii.

Valabilitatea testamentului, poate fi contestată, în temeiul condițiilor de nulitate a actelor juridice, de către moștenitorii legali și de alte persoane interesate și indiferent care ar fi temeiul, declararea nulității testamentului sau a dispozițiilor testamentare, se pronunță de către instanța de judecată. Testamentul va fi declarat de către instanță nul numai dacă persoana interesată va prezenta argumente întemeiate - ceia ce la speță cu desăvârșire lipsesc.

Așa deci, temeiuri pentru anularea testamentului nr. 01 din *****, semnat de către Rusu Gheorghe, nu au fost constatate, acesta din urmă, instanța îl consideră

legal şi întemeiat, așa cum a fost menționat mai sus, consideră că capătul de cerere privind anularea testamentului urmează a fi respins.

Cu referire la capătul de cerere privind declararea pârâtei Botnari Elena ca fiind succesor nedemn și excluderea acesteia de la moștenire după decesul lui Rusu Gheorghe, instanța de judecată reține că, potrivit art. 565 Cod civil din 26 decembrie 1964, nu au dreptul de a succede nici ca moștenitori legali și nici ca moștenitori testamentari cetățenii, care prin actele lor nelegale, îndreptate împotriva celui ce a lăsat moștenirea, împotriva vre-unuia din moștenitorii lui sau împotriva înfăptuitorii ultimei lui voințe, exprimate în testament, au contribuit la chemarea lor la succesiune, dacă aceste împrejurări au fost confirmate pe cale judecătorească.

Nu pot veni la succesiune ca moștenitori legali părinții după copiii în privința cărora ei au fost decăzuți din drepturile părintești și nu au fost repuși în aceste drepturi până în momentul deschiderii succesiunii, precum şi părinții și copiii majori, care s-au sustras cu rea voință de a-şi îndeplini obligațiile prevăzute prin lege de a-l întreține pe cel ce a lăsat moștenirea, dacă aceste împrejurări au fost confirmate pe cale judecătorească.

Reieșind din prevederile normelor citate urmează de reținut că, analizând condițiile și temeiurile de drept privind nedemnitatea succesorală se atestă în mod obligatoriu că nedemnitatea sau nevrednicia succesorală constă în decăderea de drept a unui moștenitor din dreptul de a culege o anumită moștenire, inclusiv rezerva la care ar fi avut dreptul din această moștenire, deoarece s-a făcut vinovat de o faptă gravă față de cel care lasă moștenirea. Nedemnitatea succesorală constituie o sancțiune, deoarece stopează realizarea vocației succesorale pentru anumite cazuri. Ea va fi aplicabilă numai în cazul săvârșirii faptelor expres determinate de lege, această normă având un caracter imperativ.

Analizând conținutul temeiurilor nedemnității succesorale se reține că ultimele poartă un caracter imperativ cu aplicare asupra persoanei care prin actele sale nelegale, îndreptate împotriva celui ce a lăsat moștenirea, împotriva vre-unuia din moștenitorii lui sau împotriva înfăptuitorii ultimei lui voințe, exprimate în testament, a contribuit la chemarea sa la succesiune, dacă aceste împrejurări au fost confirmate pe cale judecătorească. Toate aceste împrejurări urmează a fi calificate drept temei pentru declararea nedemnității succesorale, doar prin sentința sau hotărârea judecătorească.

Totodată vor fi nedemne de a moșteni, persoanele care, intenționat, au împiedicat realizarea ultimei voințe a celui care lasă moștenirea, care prin sugestie sau captație au determinat pe cel care lasă moștenirea să facă o liberalitate în

favoarea lor sau să majoreze cota succesorală a acestora sau a persoanelor apropiate acestora.

Prin urmare, nu pot fi reținute ca fiind întemeiate argumentele reclamanților pentru ca pârâta Botnari Elena să fie declarată ca succesor nedemn, or, de către aceștia nu au fost prezentate careva probe incontestabile, prin care instanța ar putea deduce temeinicia pretenției, invocate de către reclamanți, întrucât ultimii se limitează doar la argumente neprobate. Or, art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede expres că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar în conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun
la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Instanța de judecată mai reține că, în cadrul examinării cauzei, au fost audiați un șir de martori, însă declarațiile lor nu sunt de natură să confirme că testamentul nr. 01 din *****, semnat de către Rusu Gheorghe, decedat la data de *****, este nul sau pârâta Botnari Elena urmează a fi declarată ca succesor nedemn, prin urmare, acestea nu aduc speței elemente care să influențeze soluția adoptată. Or, în viziunea instanței, declarațiile martorilor audiați, ar constitui o probă importantă în cazul examinării unei cereri privind constatarea faptului acceptării unei succesiuni şi locul ei de deschidere, pe când obiectul acțiunii din speță, este anularea testamentului și declararea succesorului nedemn.

Referitor la solicitarea avocatului Canțer Serghei cu privire la încasarea de la reclamanți în beneficiul pârâtei, a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de judecată nu consideră necesar a o satisface, în situația în care instanței i-a fost prezentat doar copia unui bon de plată seria/nr. ***** din 06.12.2023, potrivit căruia Botnari Elena ar fi achitat CA „Canțer Serghei” suma de 20 000 lei, serviciile constând în acordarea asistenței juridice în baza contractului nr. 11/2023 din 06.12.2023 pe procesul civil în calitate de pârât, pentru perfectarea actelor necesare, participarea în instanța de judecată, Curtea de Apel.

Instanța de judecată atrage atenția că mandatul în baza căruia avocatul Canțer Serghei o reprezintă pe pârâta Botnari Elena în procesul civil din speță, datează cu 18.04.2024, iar contractul de asistență juridică încheiat între ei, datează cu 06.12.2023, anterior datei depunerii cererii de chemare în judecată (28.12.2023), astfel instanța consideră că avocatul Canțer Serghei nu a făcut dovada faptului că cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 20 000 lei, au fost suportate de către Botnari Elena anume în cazul din speță, or nu i-a fost prezentată instanței

copia contractului de asistență juridică pentru a fi clar care obiectul acestuia, fapt pentru care solicitarea avocatului Canțer Serghei, nu va fi satisfăcută.

Reieșind din cele expuse supra, instanța de judecată ajunge la concluzia ca cererea de chemare în judecată înaintată de către reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana împotriva pârâtei Botnari Elena, intervenient accesoriu notarul Romanescu Mihail, cu privire la anularea testamentului și declararea succesorului nedemn, să fie respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 236-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E:

Cererea de chemare în judecată înaintată de către reclamanții Baturovschi Svetlana, Mocanu Anjela, Rusu Ion și Rusu Tatiana împotriva pârâtei Botnari Elena, intervenient accesoriu notarul Romanescu Mihail, cu privire la anularea testamentului și declararea succesorului nedemn, se respinge ca neîntemeiată.

Se explică părților că, instanța de judecată va redacta hotărârea integrală dacă, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, participanții la proces vor solicita în mod expres acest lucru sau dacă în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, vor depune cerere de apel. Termenul de 30 zile este un termen de decădere.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Președintele ședinței,
judecător **Dorina Cebanița**